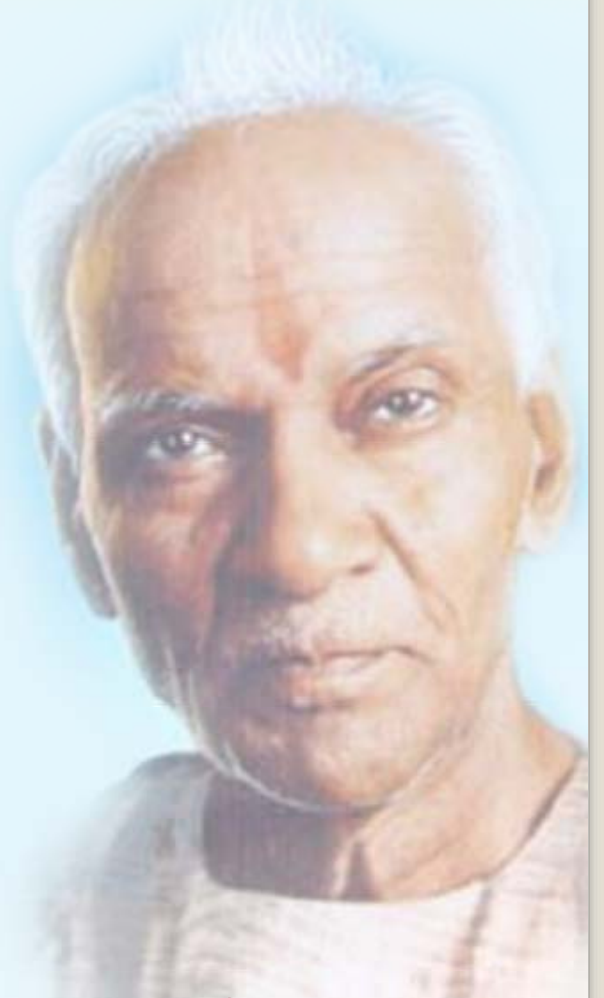

જન્મશતાબ્દી પુસ્તકમાળા

જીવંત વિભૂતિઓ
પાસે ભાવભરી
અપેક્ષાઓ

ગાયત્રી મંત્ર અમારી સાથે સાથે :

ॐ, ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ તત્સવિતુર્વરેણ્યં ભર્ગો- ।
દેવસ્ય ધીમહિ ધિયો યો નઃ પ્રચોદયાત્ ॥

અખિલ વિશ્વ ગાયત્રી પરિવાર

<http://awgp.org>

જીવંત વિભૂતિઓ પાસે ભાવભરી અપેક્ષાઓ

ગાયત્રી મંત્ર અમારી સાથે સાથે :

ૐ, ભૂર્ભુવઃ સ્વઃ તત્સવિતુર્વરેણ્યં ભર્ગોદેવસ્ય ધીમહિ ધિયો યો નઃ પ્રચોદયાત્ ॥

દેવીઓ અને ભાઈઓ, ભગવાને ગીતામાં વિભૂતિ યોગના દસમા અધ્યાયમાં એ વાત જણાવી છે કે જે કાંઈ પણ અહીં શ્રેષ્ઠ જણાય છે, વધુ ચમકદાર દેખાય છે, તે મારા જ વિશેષ અંશ છે. જ્યાં પણ વધારે ચમક દેખાય છે તે મારા વિશેષ અંશ છે. તેમણે જણાવ્યું છે કે વૃક્ષોમાં હું પીપળો છું, છલમાં હું જુગાર છું, વેદોમાં હું સામવેદ છું, સર્પોમાં હું વાસુકિ છું, અમુકમાં હું અમુક છું વગેરે. મારામાં આ બધી જ વિશેષતાઓ છે. મિત્રો ! તમને જ્યાં પણ ક્યાંય પ્રકાશ દેખાય છે તે બધી જ ભગવાનની દિવ્ય વિભૂતિઓ છે અને જ્યાં જેટલી વધારે વિભૂતિઓનો અંશ છે ત્યાં આપણે એમ માનીને ચાલવું પડશે કે આ જન્મમાં કે અગાઉના જન્મોમાં તેમણે આ સંપત્તિનું ઉપાર્જન કર્યું છે. જો તેમણે આ ઉપાર્જન નથી કર્યું, તો પછી સામાન્ય મનુષ્યોની તુલનામાં તેમનામાં આ વિશેષતા શાથી જોવા મળે છે ? તેમની કંઈક વિશેષ જવાબદારી અને વિશેષ કર્તવ્ય છે. એટલે જેમની અંદર કંઈક વિશેષ પ્રભાવ અને વિશેષ ચમક જોવા મળે છે એમને ઉદ્બોધન કરવું જોઈએ.

સંપત્તિ સામે વિભૂતિ

મિત્રો ! વિશેષ પ્રભાવ અને વિશેષ ચમક શું છે ? તે એ છે, જેને આપે વિભૂતિઓ કહીએ છીએ. કેટલીક સંપદાઓ હોય છે, કેટલીક વિભૂતિઓ હોય છે. સંપદા કોને કહેવાય અને વિભૂતિઓ શું હોય છે ? સંપદા એને કહે છે કે જે બાપદાદાની છે. તેઓ એને મૂકીને ચાલ્યા જાય છે અને આપણે બેઠા બેઠા તે કમાણીને ખાધા કરીએ છીએ, આ સંપત્તિ છે. એ સ્ત્રીઓને પણ મળી જાય છે, બાળકોને પણ મળી જાય છે. એ કોઠવાળાઓને પણ મળે છે, આંધળાને મળે છે અને લૂલાને પણ મળી જાય છે.

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

મૂંગાબહેરાને પણ મળી જાય છે. મૂંગાબહેરા પણ ઘણીવાર જુગાર રમતા હોય છે અને લોટરી લગાડતા હોય છે. લોટરી લગાડ્યા પછી તેમાંથી તેમને રૂપિયા પણ મળે છે. કોને ખબર બાપદાદાની કમાણીમાંથી કોને શું શું મળતું હોય છે ? બાપદાદાની કમાણીમાંથી મિનિસ્ટરોનાં છોકરાછોકરીઓને એવા એવા કામ મળી જાય છે, એવા એવા ધંધા મળી જાય છે, જેના વડે તેમને ઘરે બેઠા લાખો રૂપિયાની આવક થતી રહે છે. આને શું કહે છે ? આને આપણે સંપત્તિ કહીએ છીએ.

કોઈની પાસે જમીન છે. ભગવાનની કૃપાથી તે વરસે સારો વરસાદ થઈ ગયો, તો બસ્સો કિવન્ટલ અનાજ પાક્યું. એના ઢગલો પૈસા આવ્યા અને એને બેંકમાં જમા કરાવી દીધા. મકાન થઈ ગયું. પૈસાની રમત શરૂ થઈ ગઈ. આને હું શું કહું છું ? આ બધાને હું સંપત્તિ કહું છું. જમીનમાં દટાયેલી સંપત્તિ મળી શકે છે, બાપદાદા પાસેથી વારસામાં મળી શકે છે અને કોઈ મોટા માણસની કૃપા કે તેમના આશીર્વાદથી પણ મળી શકે છે. સંપત્તિ ગમે તે રીતે મળી શકે છે, પરંતુ સંપત્તિનું કોઈ મૂલ્ય નથી. મૂલ્ય વિભૂતિઓનું છે. જ્યાં પણ વિભૂતિઓ દેખાય, તો તમે જરૂર માનજો કે તે ભગવાનનો વિશેષ અંશ છે, જે વિશેષ અંશ તેમની અંદર છે તે વિશેષ અંશને જાગૃત કરવો, તેને ઉદ્બોધન કરવાનું અને સૂતેલાને જગાડવાનું વિશેષ કાર્ય મારું તથા તમારું છે.

વિભૂતિવાનો જાગે

સાથીઓ ! રાવણના ઘરમાં ઢગલાબંધ માણસો હતા. સાંભળ્યું છે કે એક લાખ બાળકો હતા અને સવા લાખ પૌત્રપૌત્રીઓ હતા, પરંતુ જ્યારે રામચંદ્રજી સાથે લડાઈ થઈ ગઈ અને બંને બાજુ સેનાઓ સામેસામે ઊભી રહી ગઈ ત્યારે તેણે જોયું કેક આપણી પાસે એક જ સહાયક, એક જ મજબૂત અને જબરદસ્ત માણસ છે. તેને જગાડવો જોઈએ અને તેને માનપાન આપવા જોઈએ. તેને માનપાન આપવામાં આવ્યા, તેને ઉઠાડવા લાગ્યા. આ માણસ કોણ હતો ? તેનું નામ હતું કુંભકર્ણ. તે છ મહિના સૂતો રહેતો હતો અને છ મહિના જાગતો હતો. રાવણ વિચાર આવ્યો કે જો કુંભકર્ણ જાગી જાય, તો બધાં જ રીંછ વાનરોને એક જ દિવસમાં મારીને ખાઈ જશે.

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

એક જ દિવસમાં તેમનો ખાતમો બોલાવી દેશે, લડવું પણ નહિ પડે અને રામચંદ્રજીની સેના પૂર્ણ રીતે નાશ પામશે. સાંભળવામાં આવ્યું છે કે એટલા માટે તેની ઉપર બળદ, ઘોડા અને હાથીઓને ચલાવવામાં આવ્યા હતા, જેથી કુંભકર્ણની ઊંઘ છ મહિના પહેલાં જ ઉડી જાય. જો તે તરત જાગી ગયો હો ત, તો રામચંદ્રજીની સેના માટે મુસીબત ઊભી કરી દીધી હોત, પરંતુ ભગવાનની કૃપા એવી થઈ કે તે ઘણા સમય પછી જાગ્યો. ત્યાં સુધીમાં રાવણ યુદ્ધ હારી ચૂક્યો હતો. એટલા માટે રાવણ મરાર્યો, મેઘનાદ મરાયો અને આખી લંકા ખેદાનમેદાન થઈ ગઈ.

વિભૂતિવાનો જાગે

મિત્રો ! આપણે સમાજમાં સૂતેલા, ઘર કરી ગયેલાં કુંભકર્ણોને જગાડવાના છે. શું કુંભકર્ણોની ઉણપ છે ? ના, એમની ઉણપ નથી, પરંતુ તેઓ સૂતેલા છે. આપણું એક કામ એ પણ હોવું જોઈએ કે જ્યાં પણ તમને વિભૂતિવાન મનુષ્યો જવા મળે, તો તમારે એમની પાસે વારંવાર જવું જોઈએ અને વારંવાર એમના ગુણગાન ગાવા જોઈએ.

વિભૂતિવાન લોકોમાં એવા લોકો આવે છે, જેમને આપણે વિચારવાન કહીએ છીએ, સમજદાર કહીએ છીએ. સમજદાર મનુષ્યો આ તરફ આગળ વધે તો કમાલ કરી નાંખે છે અને પેલી બાજુ વળી જાય તો પણ કમાલ કરી નાંખે છે. મોહમ્મદઅલી ઝીણા ઘણા જ સમજદાર મનુષ્ય હતા તથા ઘણા બુદ્ધિશાળી પણ હતા. મલબાર હિલ ઉપર મુંબઈમાં તેમનો બંગલો હતો. તેમને ત્યાં તેમના જુનિયર તરીકે ચાલીસ વકીલો કામ કરતા હતા. મોહમ્મદઅલી ઝીણા ફક્ત દલીલો કરવા માટે જ હાઈકોર્ટમાં જતા હતા અને એક એક કેસના એ સમયે હજારો રૂપિયા વસૂલ કરતા હતા. મોતીલાલ નહેરુની કક્ષાના માણસ હતા. તેમનામાં બુદ્ધિ ઘણી જ હતી, અક્કલ કપણ ઘણી હતી. વધારે અક્કલવાળો મનુષ્ય આ તરફ ચલો તો પણ તકલીફ અને પેલી બાજુ ચાલે તો પણ તકલીફ. સાચું પણ કરી શકે અને ખોટું પણ કરી શકે, એવું જ થયું.

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

એક દિવસ મોહમ્મદઅલી ઝીણા ઊભા થઈ ગયા અને પાકિસ્તાનની વકીલાત કરવા લાગ્યા, પાકિસ્તાનની હિમાયત કરવા લાગ્યા, પરિણામ શું આવ્યું ? પરિણામ એ આવ્યું કે બધા જ પાક તરફીઓની અંદર તેમણે એક એવા બળવાના બીજ વાવી દીધાં, એવી લડાઈ ઉત્પન્ન કરી અને કોને ખબર બીજું શું શું કર્યું કે એક જ દેશના લોકો એકબીજાના ખૂની થઈ ગયા, દુશ્મન થઈ ગયા. ખૂની અને દુશ્મન બનીને જ્યાં ત્યાં તોફાન કરવા લાગ્યા. છેવટે ગાંધીજીને એ વાત મંજૂર કરવી પડી કે તમને પાકિસ્તાન આપીશું. નિર્ણય સાચો હતો કે ખોટો એ ચર્ચાનો વિષય નથી. વાસ્તવિકતા એ છે કે આ ઝેર કોણે ફેલાવ્યું ? આ ઝેર એણે ફેલાવ્યું, જેને આપણે સમજદાર અને બુદ્ધિશાળી કહેતા હતા, મોહમ્મદઅલી ઝીણા કહેતા હતા. આ તો હું ઉદાહરણ આપી રહ્યો છું. મનુષ્યોને ઉદાહરણ તો હું કઈ રીતે આપી શકું ? હું તો સમજદારીનું ઉદાહરણ આપી રહ્યો છું.

અક્કલની સાચી કિંમત

જ્યાં પણ સમજદારી હશે તે કોને ખબર શું નું શું કરતી રહેશે ? સમજદાર માણસ આર્થિક ક્ષેત્રમાં જશે તો મોનાર્ક બનશે અને હેન્રી ફોર્ડ બની જશે. પહેલાં એ નાના નાના માણસો તા. નવસારી (ગુજરાત)નો એક નાનો સરખો માણસ, સામાન્ય માણસ અને સમજદાર માણસ જો વેપારના ક્ષેત્રમાં ચાલ્યો જશે, તો તેનું નામ જમશેદજી ટાટા કહેવાશે. રાજસ્થાનનો એક સામાન્ય માણસ જુગલકિશોર બિરલા બનશે. જો મનુષ્યની અંદર ઉડાણપૂર્વકની સમજદારી હશે તો એક નાનો સરખો મનુષ્ય, સામાન્ય મનુષ્ય, બે કોડીનો મનુષ્ય જ્યાં પણ જશે ત્યાં પોતાની સમજદારી વડે કોઈ પરાક્રમ કરી બતાવશે.

મિત્રો ! ઊંડી સમજદારીની કિંમત ઘણી મોટી છે. ઉંડાણપૂર્વકની સમજણવાળા સુભાષચંદ્ર બોઝ પરાક્રમ બતાવતા રહ્યા. સરદાર પટેલ એક મામૂલી વકીલ હતા. દુનિયામાં એક નહિ, કેટલાય વકીલો થયા છે, પરંતુ પટેલે પોતાની ક્ષમતા અને પ્રતિભા જો વકીલાતમાં વેડફી નાંખી હોત, તો કદાચ પોતાની બુદ્ધિની કિંમત મહિનાના એક હજાર રૂપિયા સુધી વસૂલ કરી હોત અને એ રૂપિયા રાખ્યા પછી

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

માલદાર થઈ ગયા હોત અને તેમનો દીકરો કદાચ વિલાયત જઈને ભણી આવત અને એ પણ વકીલ થઈ શક્યો હોત. તેમની હવેલી પણ બની હોત અને ઘરે મોટરો પણ હોત, પરંતુ એ જ સરદાર પટેલ પોતાની સમજદારી અને બુદ્ધિના કારણે ઊભા થઈ ગયા. ક્યાં ઊભા થઈ ગયા ? વકીલાત કરવા માટે. કોની વકીલાત કરવા માટે ? કોંગ્રેસની વકીલાત કરવા માટે અને આઝાદીની વકીલાત કરવા માટે. જ્યારે તેઓ વકીલાત કરવા માટે ઊભા થઈ ગયા, તો કેવી જબરદસ્ત બેરિસ્ટરી કરી અને કેવી રીતથી તર્ક રજૂ કર્યા અને કેવી રીતે એમને એક હવા ઉત્પન્ન કરી કે હિન્દુસ્તાનની દિશા જ બદલી નાંખી અને કોને ખબર શું શું થઈ ગયું ?

મિત્રો ! અક્કલ ઘણી જબરદસ્ત છે અને મનુષ્યનો પ્રભાવ, જેને હું પ્રતિભા કહું છું, વિભૂતિ કહું છું એ વિભૂતિ ઘણી જ સમજદારીથી ભરેલી છે. જો આ વિભૂતિ મનુષ્યની અંદર હોય, જેને હું મનુષ્યનું તેજ કહું છું, ચમક કહું છું, તો મનુષ્ય જ્યાં પણ જશે, તે ટોપ રહેશે. તે ટોપથી નીચે ઉતરી જ નથી શકતો. સુરદાસ જ્યારે વેશ્યાગામી હતા, બિલ્વમંગલ હતા, ત્યારે તેમણે અતિ કરી નાંખ્યું હતું અને હદ બહાર જતા રહ્યા હતા. એટલી હદ સુધી કે તેમના પિતાનું શ્રાદ્ધ થઈ રહ્યું હતું ત્યાં સુધી પોતાની પત્નીના ખભા ઉપર બેસીને ગયા. જ્યારે તેમના પિતાજીનું શ્રાદ્ધ ચાલી રહ્યું હતું ત્યારે વેશ્યાગમન માટે જતા રહ્યા. શ્રાદ્ધ કરવા માટે પણ ન આવ્યા હદ થઈ ગઈ.

પ્રતિભાઓ હંમેશાં મોખરે રહે

અને તુલસીદાસ ? તુલસીદાસ પણ મોહમાં ફસાઈ ગયા હતા. એમની ક્ષમતા અને પ્રતિભા એમાં જ લાગેલી રહી. એકવાર તેમને તેમની પત્નીની યાદ આવી. તે પોતાના પિયર ગઈ હતી. નદી વહેતી હતી. તેઓ નદીમાં ફૂદી પડ્યા. નદીમાં ફૂદ્યા પછી જોયું કે હવે તો હું ડૂબવા લાગ્યો. આજુબાજુમાં કોઈ હોડી પણ ન હતી. એટલામાં કોઈ મડદું વહી આવતું દેખાયું, બસ, તેઓ તો મડદા ઉપર સવાર થઈ ગયા અને નદી પાર કરી લીધી. તેમની પત્ની અગાશી ઉપર સૂતી હતી. ત્યાં જવા માટે તેમને સીડી ન મળી, રસ્તો ન દેખાયો, ત્યાં વળી ઉપર એક સાપ લટકતો હતો. તેમણે સાપને પકડ્યો અને તેનાં વડે છત ઉપર પહોંચી ગયા.

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

कोण पडोंची गयुं ? तुलसीदास. आ ज तुलसीदास ज्यारे हिंमतवाणा, साइसवाणा तुलसीदास बनी गाय, प्रतिभाशाणी तुलसीदास बनी गया, तो तेओ संत थई गया.

आवी ज रीते सुरदास, प्रतिभाशाणी अने हिंमतवाणा सुरदास जयो ठिभा थई गया अने जे दिशा तेमणे पकडी तेमां तेमणे टोप कर्तु. सुरदासे ज्यारे पोते पोताने संभाणी लीधा अने पोतानी जातने बदली नांभी त्यारे तेओ टोप बन्या. टोपथी ओछामां तो तेओ रही ज न शके. अे ज बिल्वमंगल ज्यारे वेश्यागामी हतो त्यारे पहेला नंबरनो अने ज्यारे संत बन्यो त्यारे पण पहेला नंबरनो. संत पहेला नंबरना शा माटे ? अेटला माटे के तेओ भगवानना भक्त बनी गया अने अेवा भक्त बनी गया, तेमणे अेवां काम करी बताव्यां, जे जोईने आपणने अयंओ थाय छे. हिंमतवाणा अने दिलेर मनुष्यो जे कार्य करी शके छे ते सामान्य मनुष्य करी शकतो नथी. तेमणे पोतानी आंभो गरम मणिया भोसीने झोडी नांभी.

शुं तमे अने हुं आवुं करी शकीअे ? न करी शकीअे. आवुं कोई दिलेर मनुष्य ज करी शके छे. तेमणे हिंमत अने तन्मयतानी साथे अेवी दृढ भक्ति करी के श्रीकृष्ण भगवानने दौडीने आवुं पडयुं अने बाणकना रुपमां तेमने तेओ पोताना छष्टदेव मानता हता, अे ज रुपमां आवीने तेमने मदद करवी पडी.आंभोथी आंधणा सुरदासनी लाकडी पकडीने संडास बाथरुप कराववा माटे, स्नान कराववा माटे भगवान लई जता हता अने बधी ज व्यवस्था करता हता. भगवान तेमनी नोकरी करता हता.

कया सुरदासनी ? ते सुरदासनी, जे प्रतिभावान हता. हुं कोनी प्रशंसा करी रहयो छुं ? भक्तिनी ? भक्तिनी पछीथी, सौ प्रथम प्रतिभानी, समजदारीनी, हुं प्रतिभानी वात करी रहयो छुं. प्रतिभा पोते अेक जबरदस्त वस्तु छे. ते जे कोई दिशामां वणी जशे, जयां पण जशे त्यां पहेला नंबरनुं काम करशे. तुलसीदासे शुं काम कर्तु ? तुलसीदासे पोतानी दिशाने बदली नांभी. ज्यारे तेमनी पत्नीअे कहुं के आ तमारे योग्य नथी. शुं तमे आ प्रकारनी वासनामां तमारी जिंदगी पूरी करी नाभशो ? तमारे भगवाननी भक्तिमां लागी जवुं जोईअे अने जेटलो प्रेम तमे मने करो छे

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

એટલો જ ભગવાનને કરો, તો મજા આવી જશે અને તમારી જિંદગી બદલાઈ જશે. આ વાતનું તેમને લાગી આવ્યું. તમને અને અમને આવી અસર થાય ખરી ? ન થાય. આપણી પત્નીઓ સો સો ગાળો દેતી રહે છે અને છતાં પણ આપણે એમને એમ હાથ-મોં ઘોઈને આવી જઈએ છીએ. તે પાછી ફરીથી અપશબ્દો કહે છે ત્યારે ગુસ્સો કરીને ચાલી જઈએ છીએ અને કહીએ કે હું હવે ક્યારેય તારા ઘરે નહિ આવું અને બસ, જતા રહીએ છીએ અને દુકાન ઉપર બેસીને બીડી પીતા રહીએ છીએ. સાંજે હરીફરીને પાછા આવી જઈએ છીએ. કેમ પાછા આવી ગયા ? આવી ગયા, કેમ કે તેનામાં એ વસ્તુ છે જ નહિ. જેને જિંદગી કહે છે.

જિંદગીવાળા માનવો -મહામાનવો

મિત્રો ! જિંદગીની કિંમત ઘણી જ છે. જિંદગીની કિંમત લાખો રૂપિયાની છે, કરોડો રૂપિયાની છે. અબજો રૂપિયાની કિંમત છે. તુલસીદાસ પણ જિંદગીવાળા મનુષ્ય હતા. વાસનાને માટે જ્યારે વ્યાકુળ થયા તો એવું થયું કે ફક્ત હેરાન જ હેરાન. પરેશાન જ પરેશાન અને જ્યારે ભગવાનની ભકિતમાં લાગ્યા, તો મારા તમારા જેવી ભકિત નહોતી. માળા આ બાજુ ફરી રહી છે મન પેલી બાજુ ફરી રહ્યું છે. અહીં મણકા ફરી રહ્યા છે અને ત્યાં માથું ખંજવાળવામાં આવી રહ્યું હોય. અહીં ભજન કરતા હોઈએ અને ત્યાં પીઠ ખંજવાળતા હોઈએ. ભલા, આવી તો કાંઈ ભકિત હોય ખરી ? તુલસીદાસજીએ ભકિત કરી તો કેવી મજાની ભકિત કરી કે બસ, પીપળાના ઝાડ ઉપરથી, બીલીના ઝાડ ઉપરથી કોણ આવ્યું ? ભૂત આવ્યું. એમણે કહ્યું કે મને ભગવાનના દર્શન કરાવો. એ ભૂતે કહ્યું કે ભગવાનના તો કરાવી ન શકું. હનુમાનજીના કરાવી શકું. સારું ! તો હનુમાનજીનાં કરાવો.

હનુમાનજી ત્યાં રામાયણ સાંભળવા જતા હતા, તેમણે તેમના દર્શન કરાવી દીધાં. તુલસીદાસજીએ હનુમાનજીને પકડી લીધા અને કહ્યું કે મને રામચંદ્રજીના દર્શન કરાવી દો. તમે વાંચ્યું છે તુલસીદાસજીનું જીવન ? તેમણે એવું શું કર્યું કે જે રામચંદ્રજીનું નમ લેતા હતા તેમને મેળવીને જ જાંધ્યા. તેમણે કહ્યું કે રામચંદ્રજીનું પણ ઠેકાણું નથી અને મારું પણ ઠેકાણું નથી.

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

બંનેએ એક થવું પડશે. કાં તો રામચંદ્રજી રહેશે કાં તો હું ! કા તો રામચંદ્રજી રહેશે અથવા તો હનુમાનજી રહેશે ! હું તો મેળવીને જ જંપીશ. ભલા, એવું તો કઈ રીતે બની શકે કે હું હનુમાન ચાલીસાના પાઠ કરું અને હનુમાનજી ભાગી જાય અને પકડાય નહિ ? પકડમાં કેમ નહિ આવે ? હનુમાનજીને જરૂર પકડમાં આવવું પડશે. હનુમાનજી ચોકકસ પકડમાં આવી ગયા, ફક્ત હનુમાનજી જ પકડમાં ન આવ્યા, હનુમાનજીના બાપા રામચંદ્રજી પણ પકડમાં આવી ગયા. તેમણે બંનેને પકડી લીધા. કોણે પકડી લીધા ? તુલસીદાસે. હું અને તમે પકડી શકીએ ખરા ? હું અને તમે ન પકડી શકીએ. ભૂતને તો પકડી શકીએ ને ? ન પકડી શકીએ. હનુમાનજીને પકડી શકીશું ? ના, હનુમાનજી પણ પકડમાં નહિ આવે અને રામચંદ્રજી તો ભલા પકડમાં કઈ રીતે આવી શકે ? તેઓ પણ નહિ આવે.

જો બદલો, તો ગજબ થઈ જશે

મિત્રો ! શું કારણ છે આનું ? આપણાં અને તુલસીદાસજીની વચ્ચે શો તફાવત છે ? એક તફાવત છે. નાક, કાન, આંખ, દાંત અને હાથપગ બધું જ બરોબર છે, પરંતુ એક વસ્તુ જે એમની અંદર હતી તે આપણી અંદર નથી. તે વસ્તુને હું જિંદગી કહું છું. જેને હું પ્રતિભા કહું છું, જેને હું વિભૂતિ કહું છું, જેને હું લગન કહું છું, તન્મયતા કહું છું, ચીવટ કહું છું એ ચીવટ મિત્રો ! જ્યાં પણ જશે ત્યાં તે ઘણું જ શાનદાર કાર્ય કરશે અને ખોટી દિશા પકડી હશે તો પણ કામ કરી રહી હશે.

અંગુલિમાલ એક નંબરનો ડાકુ હતો. તેણે એવા સોગંદ ખાધા હતા કે ફોગટમાં કોઈનો પૈસો નહિ લઉં. આંગળીઓ કાપી કાપીને તેની માળા બનાવીને તે દરરોજ દેવીમાને ચઢાવતો હતો. જો કોઈ કહેતું કે અરે ભાઈ ! પૈસા લઈ લે, પરંતુ મારી આંગળી શું કામ કો છે ? તે કહેતો કે હું ફોગટમાં, દાનમાં કશું નથી લેતો. પહેલા તારી આંગળી કાપીશ તો મારી મહેનત થઈ જશે. પછી એ મહેનતના પૈસા લઈ લઈશ. એમ જ મફતમાં કોઈના પૈસા કેવી રીતે લઈ શકું ? આવી રીતે તે દરરોજ આંગળીઓ કાપીને તેની માળા દેવીને પહેરાવતો હતો. કોણ ? ખૂંખાર અંગુલિમાલ ડાકુ, પરંતુ જ્યારે તે બદલાયો., તો કેવો જબરદસ્ત બદલાયો તેની તમને ખબર છે ને ?

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

संत बनी गयो तो तेणे हिन्दुस्तानमांथी बहार नीकणीने समग्र विश्वमां, मिडल ईस्टमां अेवां कार्थो कयां के बस, सौने आश्चर्यचकित करी दीघां, ते जयां पण गया त्यां पोताना प्रभाव वडे दुनिया बदलता गया.

मित्रो ! जेमनी अंदर क्षमताओ छे, जेमनी अंदर प्रतिभाओ छे, ते कयांथी कयां पडोंची शके छे. आम्रपाली जयां सुधी वेश्या इती तो पहेला नंबरनी इती. राजकुमार, राजाओथी मांडीने शेठ शाहुकार सुध्यां तेनी अेक नजर पामवा माटे बेसुमार रुपिया भर्यां नांभता इता अने तेना गुलाम थरु जता इता, परंतु ज्यारे आम्रपाली पोतानी करोडोनी संपत्तिने लरुने भगवान बुद्धनी पासे जती रही, तो कोने भबर शुं बनी गरु अने शोक सम्राट अेवो भूनी इतो के तेणे कुटुंबना कुटुंब समाप्त करी नाभ्यां इता. बघां ज शाही कुटुंबोने तेणे अेक पछी अेक मरावी नाभ्या इता. मुसलमानोअे तो अेकादने मार्यो इतो, आणे तो कोरुने पण जिवता नहोता छोडया. आवो भूनी इतो अशोक. तेणे चंगेळभान, नादिरशाह अने औरंगजेब बघाने पाछण पाडी दीघा इता. जयां पण हुमलो कर्यो, त्यां लोहीनी नदीओ वडेवडावतो गयो.

परंतु मित्रो ! ज्यारे तेनामां सुधार आव्यो त्यारे ते बदलायो. ज्यारे पोते परिवर्तन पाभ्यो त्यारे ते शुं बनी गयो ? सम्राट अशोक बन्यो, जेणे बौद्ध धर्म अंगीकार कर्यो अने बौद्ध संघनुं संपूर्ण संयालन कर्युं. आज आपणा ध्वज उपर अने आपणा सिक्का-नोटो उपर त्रण सिंहनी मुद्रानुं जे निशान छे ते सम्राट अशोकनुं निशान छे अने आपणा राष्ट्रध्वज उपर चोवीस आरावाणुं चक्र ते शुं छे ? आ सम्राट अशोक द्वारा प्रवर्तायेल अने प्रतिपादित करेल धर्मचक्रप्रवर्तन छे, जेने आपणे राष्ट्रध्वज उपर स्थान आप्युं छे.

जुवंत छतां मडदां

मित्रो ! भगवान जया पण पोतानो अंश मूके छे, विभूति मूके छे तेनी अंदर चमक होय छे, लगन होय छे, तडप होय छे अने मडदां ? मडदां मारा अने तमारा जेवां होय छे. चास लीघा करे छे.

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

જ્યારે ભગવાનની પૂજા કરે છે ત્યારે પણ માથું ડોલાવ્યા કરે છે અને શ્વાસ લેતા રહે છે. સેવા કરવા જાય છે, તો ત્યાં પણ આળસુની જેમ પડ્યા રહે છે. સત્સંગ કરવા, શિબિર કરવા આવે છે, તો અહીં પણ માસીજી-માસાજીની યાદ હેરાન કરે છે.

મિત્રો ! આ શું હોય છે ? આ હું કોની વાર્તાઓ સંભળાવી રહ્યો છું ? મડદાંની. જીવતા મનુષ્યોની પણ કહી રહ્યો છું. તમને જવાબદારીનું એક કામ સોંપું છું કે જ્યાં પણ તમને જીવંત મનુષ્ય દેખાય, ઝિંદાદિલ મનુષ્ય દેખાય એની પાસે તમે જજો. તમે તેને મારો સંદેશ આપજો અને માનપાન આપજો અને એવું કહેજો કે ભગવાને તમને જે વિશેષતાઓ આપી છે, તમારી અંદર જે પ્રતિભા છે, જે ક્ષમતા છે અને જે વિશેષતા છે તેના માટે ભગવાને તમને નિમંત્રણ આપ્યું છે, સમયે નિમંત્રણ આપ્યું છે, યુગે નિમંત્રણ આપ્યું છે, પીડિત માનવતાએ નિમંત્રણ આપ્યું છે અને નિમંત્રણ આપ્યું છે મનુષ્યજાતિના અદૃશ્ય થઈ રહેલા ભવિષ્યએ અને એવું કહ્યું છે કે જીવતા રહેવા માટે ફક્ત પેટ ભરવું પૂરતું નથી. પેટ તો માખીમચ્છર પણ ભરી લે છે. કોઈએ જલેબી ખાધી તોય શું અને કોઈએ મકાઈનો રોટલો ખાધો તોય શું ? ખાવા માટે મનુષ્યને જન્મ આપવામાં આવ્યો નથી. બાળકો પેદા કરવા માટે મનુષ્યને પેદા નથી કર્યો. ખાવા માટે, ઓલાદ પેદા કરવા માટે સુવરને પેદા કરવામાં આવ્યું છે. જે એક વર્ષમાં બાર બાર બચ્ચાં પેદા કરી નાંખે છે. ગંદી, સડેલી વસ્તુઓ ખાઈને પણ તગડું થઈને ફરતું રહે છે. પેટ ભરાઈ જાય તો નસકોરાં બોલાવતું પડ્યું રહે છે. પેટ ભરવા માટે મનુષ્યને પેદા કરવામાં આવ્યો નથી.

મારા સંદેશાવાહક બનો

મિત્રો ! ઇન્સાનનો જન્મ મોટા કામોને માટે થયો છે. મનુષ્યનો જન્મ કેટલાય લાખ યોનિઓમાંથી પસાર થયા પછી મળે છે. એકાએક ક્યાં મળે છે ? એટલા માટે મિત્રો ! ત્યાં મારો સંદેશો લઈને જજો, યુગનો સંદેશો લઈને જજો. સમયની માંગ લઈને જજો અને કહેજો કે તમને સમયે બૂમ પાડી છે, યુગ બોલાવી રહ્યો છે, રાષ્ટ્ર બોલાવી રહ્યું છે, ગુરુજીએ બોલાવ્યા છે. જો તમારે કાન હોય, જો તમારી અંદર દિલ હોય, તો તમે તેમનો અવાજ સાંભળી શકશો.

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

જો તમારી પાસે કાન નથી. દિલ નથી, તો હું શું કહી શકું ? પછી કયો માણસ સાંભળશે ? આપણે રામાયણની કથા સાંભળીએ છીએ અને જેવા આવ્યા હતા એવા કપડાં ખંખેરીને ઘેર પાછા ફરીએ છીએ. આપણે ભાગવતની કથા સાંભળીએ છીએ. વ્યાખ્યાન સાંભળીને આવીએ છીએ, અને જેવા આવીએ છીએ તેવા કપડાં ખંખેરીને પાછા ફરીએ છીએ. લીસા ઘડાની જેમ મારી તમારી ઉપર કોઈ પ્રભાવ પડતો નથી.

મિત્રો ! આપ જ્યાં જાઓ ત્યાં લોકોને એ કહેજો કે જો તમારી અંદર ઝિંદાદિલી હોય, તો તમારે સમયની માંગને સાંભળવી જોઈએ. સમયની માંગને પૂરી કરવી જોઈએ, યુગની માંગને પૂરી કરવી જોઈએ અને મહાકાલે, ભગવાને તમને જ્યાં બોલાવ્યા છે ત્યાં તમારે જવું જોઈએ.

હનુમાનજી ભગવાનનો પોકાર સાંભળીને નીકળી પડ્યા હતા, રીંછ અને વાંદરા નીકળ્યા હતા, ખિસકોલીઓ નીકળી હતી. તમારે માટે શું આ શક્ય નથી ? લોભ અને મોહ વડે બંધાયેલા એવા તમે વાસના અને તૃષ્ણાના બંધનોને કાપીને અંગદની જેમ ચાલવા માટે તૈયાર છો ?

મિત્રો ! હું તમને અંગદની જેમ જ સંદેશવાહક બનાવીને મોકલવા ઇચ્છુ છું. મારા ગુરુએ મને સંદેશવાહક બનાવીને મોકલ્યો. હિંદુસ્તાનની બહાર ઘણીવાર અંગદની જેમ હું ફક્ત સંદેશવાહકના રૂપમાં જ ગયો છું.

મેં કોઈ વ્યાખ્યાન નથી આપ્યા કે નથી કોઈ સંગઠન કર્યું. સમગ્ર વિશ્વમાં, વિદેશોમાં, કોને ખબર ક્યાંનો ક્યાં ગયો, પરંતુ તમારા ગુરુનો સંદેશો લઈને ગયો. મેં લોકોને કહ્યું કે તમે પોતાને બદલી નાંખો. સમય બદલાઈ રહ્યો છે, પરિસ્થિતિઓ બદલાઈ રહી છે. કોઈની પણ પાસે ધન રહેવાનું નથી.

આગામી દિવસોમાં તમે જોશો કે ધન કઈ રીતે ગૂમ થઈ જવાનું છે. રાજાઓના રાજ્ય કેવી રીતે જતા રહ્યાં તે તમે અને મેં જોઈ લીધું. તમે જોયું કે થોડા દિવસો પહેલાં જે લોકો રાજા કહેવાતા હતા, સોના ચાંદીની તલવારો લઈને હાથી ઉપર સવારી કરતા હતા તેઓ આજે કઈ રીતે પોતાના માટે બે ટંકના ખાવાનો પ્રબંધ કરી રહ્યા છે.

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

સાથીઓ ! જ્યાં પણ જાઓ ત્યાં તમે લોકોને કહેજો કે સમય ઘણો જ જબરદસ્ત છે, સમય સૌથી મોટો છે, ધન મોટું નથી. જેવી રીતે મારા ગુરુજીએ એમનો સંદેશો લઈને સમગ્ર દુનિયાના મનુષ્યોની પાસે અને ભાવનાશીલ મનુષ્યોની પાસે મને મોકલ્યો, તેવી રીતે તમને પણ જ્યાં વિભૂતિઓ જોવા મળે ત્યાં મારા સંદેશવાહકના રૂપમાં જજો.

સવેળા બદલાઈ જાઓ

મિત્રો ! તમારે સમયની પહેલાં બદલાઈ જવું જોઈએ, નહિ તો તમારે વધારે પશ્ચાતાપ કરવો પડશે. જ્યારે કોઈ ડાકુ વસ્તુઓ છીનવીને લઈ જાય છે ત્યારે મનુષ્યને ખૂબ અફસોસ થાય છે, પરંતુ પોતાના હાથે કોઈ ભિખારીને આપી દે છે, સ્કૂલનું મકાન બાંધવા માટે આપી દે છે ત્યારે તેને સંતોષ થાય છે. પૈસા તો જતા રહ્યા ને ! ભલેને તે ડાકુ લઈ ગયો હોય કે પછી સ્કૂલ બનાવવા માટે આપ્યા હોય. પોતાની જાતે પોતાની ઇચ્છાથી આપવામાં સંતોષ મળે છે. એટલે તમારે લોકોને એ કહેવા માટે જવાનું છે કે હવે યુગ બદલાઈ રહ્યો છે.

યુગની ધારાઓ બદલાઈ રહી છે. ધનના વિષયમાં મૂલ્યાંકન બદલાઈ રહ્યું છે. લોકોની પાસે ધન રહેવાનું નથી. ઘણી જ ઝડપથી ધન જતું રહેવાનું છે. તમે જોતા નથી કે સરકાર શું કરી રહી છે ? મૃત્યું ઉપર ટેક્સ લાગી રહ્યો છે, સંપત્તિ ઉપર ટેક્સ લાગી રહ્યો છે અને બીજા અનેક ટેક્સ લાગી રહ્યા છે.

હવે આવનારા દિવસોમાં જે ગવર્નમેન્ટ આવવાની છે, જે સમય આવવાનો છે તેમાં રશિયા જેવો કાનૂન લાગુ પડશે. મારે અને તમારે બધાએ મહેનત કરવીપડશે, પરિશ્રમ કરવો પડશે અને તે મહેનતના બદલામાં જેટલો ખોરાક મળવો જોઈએ, જેટલી રોટલી મળવી જોઈએ તે મળી જશે.

સાથી ! લોકોને કહેજો કે તમને ભગવાને જે વિભૂતિઓ આપી છે, ક્ષમતાઓ આપી છે તેમનો તમે ફાયદો ઉઠાવી શકો છો, લાભ મેળવીશ કો છો. જીવાત્માને શાંતિ આપી શકો છો.

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

शुवात्मान्नी शांतिने माटे, पुष्यने माटे पोतानी जतने तैयारी करी लेवी जोछये, जेथी तमारुं अंतःकरण शांत रहे अने समाजने पण तमारा तरङ्गथी अनुदान मणे अने तमारुं मस्तक पण वर्गथी ँयुं रहे. समय करतां वहेलो हुं अंगदनी जेम तमारी पासे अटला माटे आव्यो छुं के जेथी अे जणावी शकुं के तमारे समयनी साथे बदलवानुं छे अने लाल उढाववानो छे.

अटला माटे मित्रो ! जयां पण तमने क्षमता जोवा मणे, प्रतिभा नजर पडे त्यां तमे मारा संदेशवाहकना रुपमां जजो अने लारपूर्वक तेने प्रार्थना करजो, अनुरोध करजो. लूतकाणमां में विभूतिवानोने संबोधन कर्युं इतुं अने तेमने आह्वान कर्युं इतुं के समाजने आपनी जरूर छे. युद्धनो समय ज्यारे आवे छे, त्यारे नवयुवानोनी लरती इरजियात करवामां आवे छे अने जे घरडा लोको होय छे तेमने अेक बाजु राभवामां आवे छे. लडाईमां बधा ज नवयुवानोनी, पझेणी छतीवाणाओनी सेनामां लरती करी देवामां आवे छे. मित्रो ! जे नवयुवान छे, प्रतिभावान छे, विभूतिवान छे तेमने मारो संदेशो कहेजो, परंतु जे लोको मानसिक दृष्टिथी घरडा थई गया छे, ते युवान होय तो पण शुं ? सडेद वाणवाणा बुद्ध होय तो पण शुं ? मारे अेमनी जरूर नथी. शा माटे ? केम के तेओ मोतना शिकार छे. ज्यारे मोतने चारानी जरूर उली थाय छे त्यारे तेओ तेनो जोराक बनी जाय छे.

युग निर्माण योजना : अेक द्रष्टिमां

आपणां लक्ष्य तथा उद्देश्य :

मनुष्यमां देवत्वनो उदय, धरती पर स्वर्गनुं अवतरण

- स्वस्थ शरीर, स्वच्छ मन, सभ्य समाज,
- आत्मवत् सर्वभूतेषु, वसुधैव कुटुंबकम्
- अेक राष्ट्र, अेक भाषा, अेक धर्म, अेक शासन,

ઋષિ ચિંતનના સાંનિધ્યમાં

આપણાં આધાર :

- વ્યક્તિ નિર્માણ, પરિવાર નિર્માણ, સમાજ નિર્માણ
- નૈતિક ક્રાંતિ, બૌદ્ધિક ક્રાંતિ, સામાજિક ક્રાંતિ,
- ધર્મતંત્રથી લોકશિક્ષણ (વિચારક્રાંતિ)

આપણો ઉદ્દેશ :

- અમે બદલાઈશું – યુગ બદલાશે,
- અમે સુધરીશું-યુગ સુધરશે.

આપણું પ્રતિક :

લાલ મશાલ- જ્ઞાન યજ્ઞ, (પ્રકાશ વિતરણ)ના

સામૂહિક સશક્ત પ્રયાસ.

આપણું સંવિધાન :

યુગ નિર્માણ સત્સંકલ્પ

અમારી અટલ માન્યતાઓ :

મનુષ્ય પોતાના ભાગ્યનો નિર્માતા પોતે છે.

જે જેવું વિચારે અને કરે છે, તે તેવા બની જાય છે.

આત્મ નિર્માણના બે સુત્ર :

શ્રેષ્ઠ ચિંતન, આદર્શ કર્તૃત્વ

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

जुवन निर्माणना चार स्तंभ :

साधना, स्वाध्याय, संयम, सेवा

आध्यात्मिक जुवनना त्रण आधार :

उपासना, साधना, आराधना,

प्रगतिशील जुवनना चार चरण :

समजदारी, धमानदारी, जवाबदारी, बहादुरी

संयमशीलताना चार स्तंभ :

धन्द्रिय संयम, समय संयम, अर्थ संयम, विचार संयम

आत्मिक प्रगतिना चार चरण :

आत्म चिंतन, आत्म सुधार, आत्म निर्माण, आत्म विकास

परिवार निर्माणना पंचशील :

श्रमशीलता,

सुव्यवस्था,

शालीनता (शिष्टता),

सहकरिता,

करकसर

त्रण शरीर :

स्थूल, सूक्ष्म, कारण.

ऋषि चिंतनना सांनिध्यमां

त्रण साधना :

ज्ञानयोग, कर्मयोग, भक्तियोग,

मानवी सत्ताना त्रण पक्ष :

भावना, विचारणा, क्रिया-प्रक्रिया.

उपरोक्त त्रणना सुधार माटे साधन

श्रद्धा, प्रज्ञा, निष्ठा,

त्रणने सुधारो : गुण, कर्म, स्वभाव,

त्रणने विकसावो : चिंतन, चरित्र, व्यवहार

त्रणने त्यागो :

लोभ, मोह, अहंकार.

वासना, तृष्णा, अहेता.

पुत्रैषणा, वितैषणा, लोकैषणा.

त्रणने धारण करो :

ओजस, तेजस, वर्यस.

त्रण सन्माननीय : संत, सुधारक, शहीद.

आपणो उद्घोष :

ऐकवीसमी सदी उज्ज्वल भविष्य.